

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219201568
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2219201568.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. J., nar. X.X.XXXX, adresa ako matka, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Dunajská Streda, Ádorská 41, dieťa rodičov - matky: U. Q., nar. XX.X.XXXX, adresa Q., G. XXX, zastúpená splnomocnencom: Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., so sídlom Bratislava, Miletičova 21 a otca: M. J., nar. XX.X.XXXX, adresa M., L. X, zastúpený advokátkou: JUDr. Eva Koleničová, so sídlom Trnava, Paulínska 20, v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7P/30/2019-104 zo dňa 11.12.2019, t a k t o

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie matky proti výroku I. napadnutého uznesenia o d m i e t a .

II. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým I. nad výchovou maloletého Y. J., nar. X.X.XXXX určil dohľad, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská streda v dvojtýždňových intervaloch v priebehu 3 mesiacov, počnúc od doručenia uznesenia súdu s tým, že Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda sa ukladá o výkone dohľadu podať súdu písomnú správu vždy do jedného týždňa od jeho výkonu; a zároveň II. maloletému Y. a jeho rodičom - otcovi a matke uložil povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa, naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove, prehĺbenia vzťahových väzieb maloletého s otcom v rozsahu 12 hodín, po dobu 3 mesiacov, ktoré bude realizovať občianske združenie TENENET, o. z., IČO: 42 255 015, so sídlom Senec, Lichnerova 41, počnúc od právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 360 ods. 1, § 367 ods. 3 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a ust. čl. 5, § 28 ods. 1, 2, § 30 ods. 1, 3, § 37 ods. 2 písm. b/ a d/ zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a vecne tým, že prebieha konanie o návrhu otca maloletého na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorého predmetom je rozšírenie styku otca s maloletým. Predmetné konanie je v štádiu dokazovania, pričom má byť vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, poradenská psychológia. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podaným v predmetnej veci, sa otec domáhal, aby súd uložil rodičom a maloletému povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu a psychoterapii. Otec odôvodňoval potrebu nariadenia takéhoto neodkladného opatrenia najmä postojom matky maloletého, ktorá odmieta akúkoľvek komunikáciu s otcom a tiež odmieta spolupracovať s referátom poradensko - psychologických služieb úradu práce,

sociálnych vecí a rodiny. Otec tvrdil, že od apríla 2019 sa styk otca s maloletým vôbec nerealizuje a od tej doby otec nie je so synom v žiadnom kontakte, ani telefonickom, ani elektronickom. Preto je tu podľa otca hrozba nenávratného odcudzenia syna s otcom a hrozí tiež ujma na zdravom psychickom vývoji maloletého. Matka pritom odmieta s otcom ohľadom maloletého komunikovať a efektívne a konštruktívne vzniknutú situáciu riešiť. Maloletý síce navštevuje psychologičku V., avšak táto s otcom od počiatku komunikuje obštruktívne, neefektívne a bezvýsledne. Otec k tejto psychologičke nemá dôveru, nepovažuje ju za objektívnu, nakoľko táto nemá ochotu sprostredkovať stretnutie syna s otcom a na spoločných stretnutiach riešiť synov postoj a negatívne nastavenie prostredia, v ktorom syn žije. Otec verí, že spoluprácou s otcom, matkou a kolíznym opatrovníkom, sa podarí docieľiť nenásilné obnovenie vzťahu otca so synom. Podľa otca by mala matka syna podporovať a motivovať k stretnutiam s otcom, a to prípadne i za pomoci tretej osoby a odborníka v tejto oblasti. Občianske združenie TENENET, o. z. pritom vyjadriло ochotu spolupracovať s matkou, otcom i maloletým Y..

3. V rámci rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia súd zistil, že výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému Y., bol prvýkrát upravený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 8.4.2016, sp. zn. 13P/261/2015-83, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, ktorá podrobne upravuje styk otca s maloletým. Pretože od poslednej úpravy uplynuli viac ako 2 roky, otec sa v konaní vedenom pod sp. zn. 7//30/2019 domáha rozšírenia styku s maloletým, matka však s týmto návrhom pre odmietavý postoj maloletého nesúhlasí a žiada, aby styk otca s maloletým nebol upravený, prípadne aby bol ponechaný na vôľu dieťaťa. Okresná prokuratúra v Trnave, vedie trestné stíhanie pod sp. zn. 1Pv452/19/2207 vo veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, v ktorom ako poškodený vystupuje mal. Y. J., ktoré trestné stíhanie doposiaľ nebolo ukončené.

4. Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že maloletý Y. je v starostlivosti matky, pričom styk s otcom nie je realizovaný vôbec. Matka tvrdí, že maloletý odmieta ísť k otcovi, pretože sa tam pre neprimerané správanie sa otca necíti bezpečne a príjemne. Otec tvrdenia matky a syna odmieta a trvá na tom, aby súd styk s maloletým ponechal, resp. rozšíril. Rodičia maloletého nedokážu spolu konštruktívne komunikovať, čo je vážnou prekážkou fungovania pravidelných stykov otca s maloletým, čím je porušované právo dieťaťa byť vychovávaný oboma svojimi rodičmi. Súd mal za to, že pokiaľ nebude odstránená bariéra v komunikácii rodičov, nebude tento problém vyriešený, vzťahy medzi rodičmi sa nezlepšia, dôsledkom čoho môže byť vážne narušenie až pretrhnutie citových väzieb medzi otcom a maloletým, čo je v rozpore so záujmami dieťaťa. Súd vzhľadom na rozdielne názory rodičov maloletého a ich komplikovanú komunikáciu, ako aj pre absenciu objektívnych dôkazov ohľadne vzťahu otca k maloletému a naopak, dospel k záveru, že v tomto štádiu konania je v záujme maloletého najmä z dôvodu vytvárania, resp. prehĺbenia vzťahových väzieb s otcom, resp. obidvomi rodičmi a rodičmi navzájom, nariadiť neodkladné opatrenie o uložení výchovných opatrení. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že záujem maloletého Y. vyžaduje uloženie výchovných opatrení podľa § 27 ods. 1 písm. b) a d) zák. č. 36/2005 Z. z., teda v širšom rozsahu, ako navrhol otec maloletého, ktoré budú spočívať v povinnosti maloletého a jeho rodičov podrobiť sa dohľadu a odbornému psychologickému poradenstvu s tým, že výkon výchovných opatrení, bude prebiehať pod dohľadom súdu. Správy predložené úradom a špecializovaným zariadením, resp. samostatným psychológom, bude súd vyhodnocovať priebežne počas celej doby trvania neodkladného opatrenia. Nariadenie tohto neodkladného opatrenia sa podľa súdu javí ako účinný nástroj na ustálenie vzťahov v rodine najmä pred vykonaním rozsiahleho a finančne náročnejšieho znaleckého dokazovania. Súd zdôraznil, že rešpektuje prirodzené a zákonom priznané rodičovské práva oboch rodičov, avšak výkon týchto práv a povinností nemôže spôsobiť ujmu maloletému. Bolo pritom osvedčené, že maloletý odmieta mať s otcom akýkoľvek kontakt, či vzťah, pričom tento stav, pokiaľ otec má záujem podieľať sa na osobnej starostlivosti a výchove svojho dieťaťa, je nežiaduci a záujem maloletého dieťaťa vyžaduje uloženie výchovných opatrení. Rodičia by sa mali snažiť v záujme maloletého vzájomné konflikty eliminovať a vytvoriť mu stabilné prostredie bez toho, aby ho zaťahovali do svojich vzájomných nezhôd, pretože maloletý má právo na oboch rodičov a aj obaja rodičia majú právo participovať na výchove dieťaťa. Preto súd prvej inštancie ex offo nariadil neodkladné opatrenie vo veci dohľadu nad výchovou maloletého a zároveň vyhovel aj návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu.

5. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala v celom rozsahu odvolanie matka maloletého dieťaťa z dôvodov, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav (§ 365 ods. 1 písm. f/ zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP a § 62 ods. 1 CMP). K hlavnému dôvodu, uvádzanému

otcom, pre podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mala byť matkina neochota spolupracovať s referátom poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR a skutočnosť, že sa so synom od apríla 2019 nestretáva, matka uviedla, syna k stretnutiam s otcom vždy pozitívne motivovala, umožňovala mu stretnutia so synom aj nad rozsah, ktorý bol stanovený súdnym rozhodnutím. Syn matke z času na čas uviedol, že sa k nemu nevhodne správajú, s čím matka otca opakovane konfrontovala, no ten vždy len uviedol, že syn si vymýšľa. Situácia sa zhoršila v lete 2018, syn sa stále viac vyhováral, aby na stretnutia s otcom nemusel ísť, dôvody spočiatku uviesť nechcel, no menilo sa aj jeho správanie. Matka badala väčšie prejavy nervozity, keď prišiel zo stretnutí, bol háklivý na dotyk, pred stretnutiami ho bolievalo brucho. Syn sa matke zdôveril, že sa jej bál niečo povedať, lebo vždy keď otca konfrontovala, synovi vždy na najbližšom stretnutí vynadal. Syn matke povedal, že v čase, ktorý trávil s otcom v jeho domácnosti, kde boli prítomní aj otcov brat a otec, t. j. strýko a starý otec maloletého, mu robili zle, opakovane mu nadávali, boli do neho hádzané špaky z cigariet, demotivovali ho do gymnázia, na ktoré sa chcel prihlásiť, pozitívne rozprávali v jeho prítomnosti o drogách, otec ho často krát nechával so strýkom a starým otcom osamote, ktorí, ako aj jeho otec, ho nechávali hore do rána, nakoľko boli často krát pod vplyvom alkoholu, nikto nedbal na to, kedy pôjde maloletý spať, strýko ho dokonca raz aj škrtil a viac krát ho dusil či už hračkou, ktorú mu dáva do úst alebo paplónom. Syn bol opakovane u otca vystavovaný zosmiešňovaniu, nadávkam, o dodržiavaní režimu nehovoriac. Syn tiež matke uviedol, že v jeho prítomnosti hovorili o matke veľmi nepekne a používali aj rôzne vulgarizmy. Otec, ako aj strýko boli v minulosti dokonca súdne trestaní, otec za napadnutie verejného činiteľa a strýko bol aj na protidrogovom liečení. Starý otec maloletého má dlhodobé problémy s alkoholom. O týchto skutočnostiach syn vypovedal opakovane, či už u p. psychologičky V., na ÚPSVaR, na polícii, či u znalca v trestnom konaní. Pani psychologička V., ku ktorej maloletý chodí od začiatku odporučila, aby maloletý nebol v žiadnom prípade nútený k stretnutiam s otcom, keďže sa maloletý viac krát vyjadril, že pokiaľ nútený bude, radšej utečie z domu, alebo si niečo urobí. O uvedenom má vedomosť aj otec, keďže mu to maloletý viackrát povedal, no napriek tomu otec aj naďalej na syna vyvíjal nátlak. P. V. rovnako aj otcovi uviedla, aby na maloletého netlačil, aby sa mu poskytol dostatočný čas a priestor na spracovanie všetkých skutočností, čo však otec od začiatku nerešpektuje a koná nátlakovo. Otec opakovane chodí k domu, vystáva pred bránou, trúbi v aute a dokonca sa pár krát stalo, že vyliezol aj na bránu. Dokonca otec raz synovi povedal, že im podpáli auto. Napriek tomu, že otec vie, že syn sa s ním stretávať nechce, chodí aj na futbalové tréningy a zápasy, pričom akonáhle ho syn vidí, prestáva hrať. Raz spravil otec na tréningu incident, druhý krát ho tréner vyzval opustiť zápas maloletého. Otec opakovane syna vyčkával pred školou, v deň koncoročného vysvedčenia za synom prišiel a keď chcel ísť syn preč, otec ho rukou zadržoval. Syn otcovi opakovane sám uviedol, že s ním hovoriť nechce, otec to však nerešpektuje. Syn matke viac krát povedal, že sa otca bojí. Na ÚPSVaR zažil syn viac nepríjemných skúseností. Prvýkrát bol vypočutý u p. M., ktorá matke povedala, aby syna nijak nenútila k návštevám otca. Ďalšie sedenie mal syn u psychologičky V., ktorá sa k synovi chovala neadekvátne, keď mu povedala, že „ešte sa uvidí, kto klame,“ v dôsledku čoho k nej syn absolútne stratil dôveru a už k nej viac ísť vypovedať nechcel. Na ÚPSVaR bol potom syn cca 1,5 hodiny prehováraný k stretnutiam. Napriek tomu im syn sám povedal, že on k otcovi chodiť nebude a nechce sa s ním stretávať. Následne boli kurátorky navštíviť syna doma, čo navrhla matka, teda s ÚPSVaR spolupracovala, sama navrhla výsluch syna, len nesúhlasila, aby sa účastnil ďalšieho sedenia u p. V. vzhľadom na neodbornosť vedenia výsluchu maloletého. Matka predložila výpis zo zdravotnej dokumentácie maloletého z psychologických sedení za obdobie 3/2019-9/2019, v ktorom je uvedené, že: „pacient prežíva zvýšenú intrapsychickú tenziu, pocity strachu, úzkosti a bezmocnosti vo vzťahu k otcovi... Pacientovo prežívanie intrapsychickej tenzie pretrváva, situačne kolíše - napätie sa znižuje, keď je rešpektovaná chlapcova potreba autonómie a kontroly.“ Podľa matky tieto skutočnosti vzbudzujú minimálne dôvodnú obavu, že styk otca so synom neprebíhal tak, ako prebiehať mal a že synovi bolo nejakým spôsobom ubližované. Súd za účelom zistenia týchto skutočností nariadil znalecké dokazovanie, v rámci ktorého sa majú tvrdenia syna prešetriť. Pokiaľ však existuje čo i len dôvodná obava, že synovi bolo ubližované, v žiadnom prípade by nemal byť nútený, aby sa s otcom akokoľvek stretával, a to ani za prítomnosti ÚPSVaR. Matka teda dôvodila, že aktuálne už neexistuje len dôvodná obava, že synovi bolo ubližované, keďže v rámci prebiehajúceho trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok PhDr. Zuzanou Bielikovou, kde sa vierohodnosť tvrdení syna posudzovala. Záverom znalkyňa konštatovala: „V jeho myslení nezistujeme fabulácie, kontrafabulácie, či iné patologické obsahy, ani znemožnenie fantazijnej činnosti... Na základe vyššie uvedenej štruktúry intelektu a osobnosti maloletého Y. J., ako aj s poukazom na bod č. 3 ZP usudzujeme, že jeho výpovede nesú pozitívne znaky všeobecnej i špecifickej vierohodnosti, preto ich zo psychologického hľadiska môžeme považovať za vierohodné. ... vzťah maloletého Y. J. k otcovi je poznačený averziou, nepokladá ho za člena svojej rodiny, prakticky medzi nimi nie je vypestovaný žiadny vzťah. Vníma ho mimo rodiny

s kritickými postojmi odporu a strachu z neho.“ Ak aj otec spochybňuje vierohodnosť psychologičky p. V., tento znalecký posudok bol vypracovaný znalcom, ktorého vybrala polícia v rámci trestného konania. Matka poukázala na to, že vyjadrenia maloletého sú tak závažné a vierohodnosť jeho tvrdení bola potvrdená znalkyňou, preto existujú dostatočné dôvody na to, aby maloletý nebol k stretnutiam nijakým spôsobom nútený a už vôbec nie autoritatívnym súdnym rozhodnutím. Matka navrhla, aby odvolací súd doplnil dokazovanie o výsluch maloletého a potvrdil si tak skutočnosti, ktoré matka uvádza. Matka poprela tvrdenie otca, že odmieta akúkoľvek komunikáciu v tejto veci, ani že by nespolupracovala. Otcovi dokonca sama navrhla spoločné sedenie u p. V.. Preto matka považuje nariadené neodkladné opatrenie za nedôvodné, nakoľko neexistuje dôvod, pre ktorý by mal súd nariaďovať takéto sedenia, keďže matka otcovi sama takéto sedenie navrhla. Otca takisto opakovane o maloletom informuje, odpovedá na každý jeho e-mail, aj keď sa často pýta to isté dookola. Súd vydanie neodkladného opatrenia odôvodnil záujmom maloletého na budovaní vzťahu s otcom. Avšak záujem maloletého dieťaťa je potrebné vyhodnotiť aj v iných súvislostiach a pred záujmom maloletého dieťaťa na budovaní vzťahu s rodičom jednoznačne prevyšuje záujem dieťaťa na zachovaní jeho bezpečnosti, zdravia, či už fyzického alebo psychického. Matka má dôvodnú obavu, že pokiaľ by sa malo neodkladné opatrenie začať realizovať a syn by bol k stretnutiam s otcom nútený, jeho práva na zachovaní psychického zdravia a bezpečnosti by boli ohrozené, pričom ochrana týchto práv maloletého dieťaťa musí prevýšiť nad záujmom resp. právom otca na realizovanie styku. Matka uviedla, že vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania, je vysoký predpoklad, že v konaní bude preukázané, že maloletému bolo ubližované. Maloletý by teda nemal byť nútený autoritatívnym rozhodnutím k akémukoľvek stretnutiu s otcom a neodkladné opatrenie, ktoré by ho k tomu autoritatívne nútilo, by bolo v rozpore s jeho najlepším záujmom a právom na zachovanie psychickej pohody a bezpečnosti. Súd nemal predmetné neodkladné opatrenie vydávať už z dôvodu, že nemal bližšie informácie o prebiehajúcim trestnom konaní. Po predložení znaleckého posudku možno s istotou uviesť, že neodkladné opatrenie, ktoré nariaďuje spoločné stretnutia s otcom, nie je v záujme maloletého. Ďalej matka poukázala na znenie čl. 5 písm. a), b), c) a e) Zákona o rodine a čl. 19 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa a uviedla, že neexistuje ani jeden relevantný dôvod, pre ktorý by mal byť nariadený dohľad nad výchovou syna, keďže matka výchovu v žiadnom prípade nezanedbáva a súd nariadenie dohľadu nijakým spôsobom neodôvodnil. Maloletého s ohľadom na jeho výpovede a ich vierohodnosť v žiadnom prípade nemožno aktuálne nútiť k žiadnym stretnutiam s otcom, nakoľko takéto autoritatívne rozhodnutie by mohlo mať na psychické zdravie syna veľmi vážny dopad. Matka pritom preukázala, že spoločné stretnutie s otcom sama iniciovala. Preto nariadenie neodkladného opatrenia považuje v časti, kde súd nariaďuje povinnosť synovi zúčastniť sa sedení s otcom za aktuálnej situácie za rozporné so záujmom syna a v časti kde nariaďuje dohľad nad výchovou syna a matke ukladá povinnosť zúčastniť sa sedení s otcom za nedôvodné. Matka preto navrhla, aby bolo odvolacím súdom napadnuté uznesenie zmenené tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamietla.

6. K podanému odvolaniu matka predložila e-mailovú komunikáciu s otcom zo dňa 21.6.2019, SMS zaslané otcovi, žiadosť matky o konzultáciu zo dňa 27.2.2019, čestné vyhlásenie trénera Y. L., list matky zo dňa 12.8.2019 adresovaný úradu práce, výpis zo zdravotnej dokumentácie maloletého, znalecký posudok č. 60/2019 znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej z 31.10.2019 vypracovaný v trestnom konaní č. ORP-899/1-VYS-TT-2019.

7. Procesný opatrovník maloletého odvolací návrh nepodal, k odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že vykonali dňa 16.8.2019 šetrenie v domácnosti matky, ktorá žije s maloletým, svojim manželom a spoločnou mal. X. v 4-izbovom rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve matky maloletého a jej manžela. Maloletý Y. má zariadenú vlastnú izbu, kde má zabezpečené všetky potrebné veci, vytvorený vhodný priestor na pokojný spánok, ako i na plnenie školských povinností. Podľa udania matky sa maloletý s otcom nechce stretávať, ani k nemu chodiť. Na základe dohľadu nariadeného podľa výroku I. uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7P/30/2019-104 z 11.12.2019, mali snahu vykonať neohlásené šetrenie v domácnosti matky viackrát, avšak rodinu doma nezastihli. Dňa 23.3.2020 telefonicky kontaktovali rodičov maloletého. Otec uviedol, že sa s maloletým nestretáva a nie sú ani v telefonickom kontakte, jedine pred jeho stykom na základe právoplatného rozsudku mu Y. dá vedieť, že k nemu nechce ísť a nechce sa s ním stretnúť. Matka uviedla, že situácia medzi Y. a jeho otcom je nezmenená, maloletý sa s ním nestretáva a ani stretávať nechce. Ďalej navštevuje psychologičku Mgr. N. V., u ktorej mali rodičia raz sedenie, avšak sa nedohodli. V škole je s maloletým všetko v poriadku, na polrok mal samé jednotky a jedinú dvojku a dostal aj pochvalu. Procesný opatrovník je toho názoru, že matke nemožno odoprieť riadnu bežnú starostlivosť o maloletého. Preto

dohľad ako taký nie je potrebné v rodine vykonávať, preto procesný opatrovník navrhuje, aby súd toto výchovné opatrenie zrušil.

8. Otec odvolací návrh nepodal, k odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že všetky vyjadrenia matky sú len účelové a tendenčné bez výpovednej hodnoty. Ak by sa zakladali na pravde všetky jej tvrdenia, je na príslušnom štátnom orgáne, aby začal ex offio konať, prečo matka dlhodobo ňou uvádzané skutočnosti neriešila a svoje dieťa nechránila. Najzaujímavejšie je to, že kým sa otec nedomáhal rozšírenia styku, matka ňou uvádzané tvrdenia neriešila, styk s otcom prebiehal v poriadku, ale po podaní návrhu otca sa rozbehla celá nezmyselná mašinéria s trestným konaním a zamedzovaním otcovi v styku. Na psychologičku V., je vhodné podať podnet na príslušnú komoru, ak si dovoľí vyvodzovať závery bez vyšetrenia všetkých zúčastnených strán, prečo odmietala a vyhýbala sa kontaktu s otcom a celkovo s ním komunikovať. Matka len vyhľadáva problémy tam, kde nie sú, veď čo je zlé na tom, že otec, ktorý svojho syna miluje a matka mu bráni v styku, ide pozrieť syna na tréning. Ak by nešiel, bolo by zle, že nemá o syna záujem a ak ide, tak zas je zle, že syna obťažuje. Uvedené sa týka aj stretnutia otca so synom pred školou. Ak syn matke povedal, že sa otca bojí, riešila to s príslušnými orgánmi? Matka ako laik dokázala vyvodiť závery k psychologičke na úrade práce a vyhodnotila jej konanie za neodborné. Dôkazy predkladané matkou a jej opisovanie vzťahu syna k otcovi môže byť aj dôsledkom dlhodobého manipulatívneho konania matky voči synovi s následným citovým vydieraním syna a výsledkom je dieťa v takom psychickom stave, ako predkladá matka. Otec bol dlhodobo odcestovaný a aj to málo času, čo so synom trávil, trávil plnohodnotne a láskyplne. Po žiadnom stretnutí syna s otcom, matka nepodávala úradom ani polícii žiadne podnety. Z odvolania matky je zrejmé, že pre ňu by bolo riešením, aby bol styk otca so synom vyslovene zakázaný, a to aj napriek tomu, že na to nie je ani jeden objektívny dôvod. Styk otca so synom je pritom nevyhnutne potrebný, aby sa mohol ich vzťah postupne napraviť. Znalecký posudok, ktorý matka predložila do spisu nie je dôkazom v zmysle CMP a možno ho vnímať len ako listinný dôkaz. Znalecké dokazovanie v konaní pred súdom podľa CMP je nariadené a treba počkať na tieto výsledky. Nakoľko predkladaný znalecký posudok nemá výpovednú hodnotu pre konanie na úpravu práv a povinností k maloletému. Otec maloletého je zárobkovo činný, stavia rodinný dom, založil si novú rodinu a je bezúhonný. Svojmu synovi by nikdy neublížil a nadovšetko ho miluje a trvá na tom, aby mu bola poskytnutá pomoc na obnovení vzťahu so synom. Matka robí všetko možné pre to, aby sa syn s otcom nechcel stretávať a podporuje ju v tom celé blízke okolie, v ktorom syn s matkou žije.

9. Otec ďalej vo vyjadrení uviedol, že so synom mali krásny, plnohodnotný vzťah, spoločne chceli tráviť viac času, otec sa o tom so synom rozprával a v tom čase bol jeho postoj nanajvýš kladný. Preto sa rozhodol podať návrh na rozšírenie styku. Zo strany matky však bola neochota a negatívny postoj voči otcovi, ktorý matka prenášala na maloletého. Podľa otca synom aktuálny postoj pramení nie z jeho pocitov a presvedčenia ale z matkiných konštrukcií a akejsi jej hry voči otcovi. Matka otcovi dlhodobo bráni v stretávaní sa so synom a používa rôzne metódy, aby syna poštvála proti otcovi, otec má vážne podozrenie, že syn je matkou citovo vydieraný a manipulovaný. Matka má voči otcovi dlhodobo negatívny postoj, ktorým očkuje aj syna, ktorý sa pod jej vládou zmenil k nepoznaniu. Tvrdenia matky, podľa ktorých mal otec synovi ubližovať, nadávať mu a vôbec konať tak, ako popisuje matka vo svojom vyjadrení sú hrubým klamstvom, zavádzaním a nabáda syna, aby tieto veci rozprával. Ďalej otec uviedol, že matke povedal, že si neželá, aby jej manžel maloletého fackal, matku dôrazne žiadal, aby syn nedostával fyzické tresty od jej muža, ďalej že výpoveď matky na polícii a jej vyjadrenia v odvolaní, ako sa jej syn mal zdôveriť sú protichodné a zavádzajúce, otec poprel, že jeho brat maloletého dusil, ani ho nenavádzal na alkohol, keď maloletý má s jeho bratom veľmi dobrý vzťah, aj ho sám vyhľadáva. Podľa otca je zrejmé, že matka syna ovplyvňuje a je si istá, že maloletý v podstate potvrdí každé jej slovo. Po prvý krát povedal syn otcovi, že k nemu nejde až 4.4.2019, teda po prednesení návrhu na rozšírenie styku otcom matke. Hoci matka uvádzala, že chce otca informovať o závažných veciach, tak keď ju požiadal, aby si zavolali po práci, prichádzali z jej strany výhovorky. Podľa otca nie je v poriadku, ak matka tvrdí, že otec synovi ubližoval, ako aj jeho blízki v lete 2018, že začala vec riešiť až s odstupom 8 mesiacov. To jasne poukazuje na pochybnosť matkiných tvrdení. Odkedy sa matka dozvedela o zámere otca riešiť stretávanie sa so synom súdnou cestou, boli jej sms účelové, nepravdivé a písala ich len za účelom získania akéhosi dôkazu. Tvrdenie, že otec na syna vyvíja nátlak, nerešpektuje jeho pocity a koná nátlakovo, je len subjektívny názor matky. Otec maloletého nikdy k ničomu nenútil, chodil na jeho futbalové zápasy, pretože to bola jediná možnosť, ako mohol syna aspoň vidieť, nijak ho na ihrisku, či počas zápasu alebo tréningu nekonfrontoval, prichádzal vždy ako divák. Pred dom matky chodil vždy výlučne vtedy, keď mal podľa súdom stanovenej doby vyzdvihnúť maloletého. Synovi sa snažil aspoň

telefonovať, aj to však matka považuje za nátlak. Psychologička V. odporúčala, aby otec na maloletého nenútil byť s ním, pričom otec jej odporúčanie rešpektoval, syna nijako nenútil, aby išiel k nemu, keď nechcel. Návštevy otca na futbalových zápasoch maloletého neboli za účelom vyvíjania nátlaku, otec chcel syna iba vidieť, avšak po prosbe trénera, aby odišli, lebo maloletý odmieta hrať, otec odišiel a na ostatné futbalové zápasy ani tréningy už nechodil. Bol tiež maloletého pár krát pozrieť pred školou, aj to sa však matke nepáči a považuje to za nátlak. Matka otcovi písala, že sa k nemu maloletý teší, chcela tiež, aby bol otec na maloletého prísnejší vo výchove, nedovolil mu všetko, aby ho motivoval, nech si polepší správanie v škole. Pokiaľ matka uvádzala, že s otcom spolupracuje a komunikuje, otec uviedol, že ju žiadal o riešenie situácie od mája 2019, matka to však odmietala a spoločné stretnutie u p. V. iniciovala až po tom, ako bola sudkyňou na pojednávaní vyzvaná, aby spoločnému stretnutiu nebránila. Otec sa tohto stretnutia zúčastnil, avšak má za to, že p. V. je neobjektívna osoba. Matka si od otca vyžadovala komunikáciu výlučne e-mailom, na otcove e-maily odpovedala až s niekoľkými dňovými odstupom, alebo vôbec. Telefonátom a stretnutiami sa vždy vyhýbala. Matka otca vôbec neinformovala o dôvodoch, pre ktoré začal syn k otcovi chovať odmietavý postoj. Otec sa ich dozvedel až na polícii v júli 2019. Od tej doby sa matka všemožne snažila zabrániť kontaktu otca so synom, aby tento nemal možnosť si s ním veci a tvrdenia o ubližovaní vysvetliť. Pokiaľ matka uviedla, že otec bol v minulosti trestaný, otec uviedol, že to bolo za mladícku nerozvážnosť v roku 2005, odvtedy otec vedie usporiadaný život. Pokiaľ ide o výpovede syna o skutočnostiach, ktoré sa mali udiať v domácnosti otca, tak jeho výpovede na ÚPSVaR, na polícii a u súdneho znalca sa rozchádzajú. Otec zopakoval, že matka mu neumožňovala so synom telefonovať, neumožňovala mu byť so synom nad rámec dohody, otcovi nechcela vyjsť v ústrety. Podľa otca si maloletý s ním a jeho rodičmi vždy veľmi rozumel. Otec maloletému nikdy neublížil, fyzicky ho nikdy netrestal ani nebil, ani nikto z jeho rodiny. Všetky matkine tvrdenia o neustálom bití, fackaní, vulgárnom nadávaní a robení zla sú bludy, ktoré otec dôrazne odmieta. Matka využila situáciu, kedy otec odišiel pracovať do zahraničia, aby syna navádzala proti otcovi, začala otca v očiach syna očierňovať, aby sa jeho postoj k otcovi zmenil. Otca matky synovi vykresľovala ako zlého, neschopného, agresívneho, toho, komu na synovi nezáleží, nemá ho rád, nestará sa oňho. Otec si nevie vysvetliť, prečo maloletý tak náhle prestal chcieť k otcovi chodiť, prečo sa od otca odlúčil a vraví veci, ktoré nie sú pravdivé. Otec nechápe, čo syna viedlo k tomu, aby rozprával takéto klamstvá. Preto má otec vážnu obavu o syna, jeho zdravý vývin a rozpoloženie, pretože bol podľa otca za posledný rok pod silným citovým a morálnym nátlakom, syn musel pod nátlakom matky potlačiť prirodzené emócie voči otcovi a premeniť ich na zhluk negatívnych zážitkov. Podľa otca sa maloletý cítil s otcom dobre, mal ho rád, nebál sa ho, prejavoval mu náklonnosť aj vo svojich výtvoroch, že bol v prítomnosti otca šťastný dokazujú aj spoločné fotografie. Otec nerozumie, prečo syn vypovedá veci, ktoré nie sú pravdou a ktoré sa nestali. Hoci bolo začaté trestné stíhanie, dosiaľ nebolo vznesené obvinenie otcovi ani jeho bratovi. Synove tvrdenia o tom, že sa mu mali u otca diať veci, ktoré popisuje vo svojej výpovedi, dosiaľ neboli preukázané, pretože nie sú pravdivé. Znalkyňa v posudku napokon dospela k záveru, že v štruktúre osobnosti ani v prežívaní maloletého nezistila príznaky syndrómu týraného ani zanedbávaného dieťaťa. Znalkyňa tiež uviedla, že v situáciách, ktorým nedokáže porozumieť sa utieka do sveta fantázie, resp. odmieta prijať realitu, pretože z nej má obavy a spôsobuje emočnú nestálosť, v dôsledku ktorej môže jednať impulzívne s neschopnosťou ovládať svoje správanie. Otec tiež zvýraznil, že maloletý postúpil znalecké skúmanie v čase, keď je vzťah s otcom závažným konaním matky narušený a už rok je maloletý od otca totálne odlúčený. Ak by bol znalecký posudok vykonaný ešte pred letom 2018, bol by jeho výsledok odlišný. Otec uviedol, že trvá na tom, že synovi nikdy neublížil, nefackal, ani mu vulgárne nenadával a tvrdenia v synovej výpovedi sú nepravdivé. Preto je viac ako potrebné riešiť rozpoloženie maloletého, keďže je očividne stratený v tom, čo je správne a čo je pre neho skutočne dobré. Preto otec navrhoval, aby sa bezodkladne začali plniť nariadenia v neodkladnom opatrení. Navrhoval, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil. K vyjadreniu predložil svoju sms komunikáciu s matkou a svoj výpis z registra trestov.

10. Matka podala k vyjadreniu otca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že vyjadrenie otca je ničím nepodložené, s cieľom matku očierniť. Pokiaľ otec spochybňuje tvrdenia matky, je potrebné, aby svoje tvrdenia aj preukázal. Väčšina jeho tvrdení sú len jeho subjektívnymi dojmami, ktoré nie sú pravdivé. Matka sa od počiatku stretnutí otca a maloletého snažila maloletého pozitívne motivovať k stretnutiam s otcom, umožňovala mu stretnutia so synom a to dokonca aj nad rozsah styku, ktorý bol stanovený súdnym rozhodnutím. Snažila sa, aby maloletý a otec spolu dobre vychádzali. Postupom času maloletý začal uvádzať, že sa k nemu otec a jeho rodina nevhodne správajú, s čím matka otca opakovane konfrontovala, no otec vždy len uviedol, že to nie je pravda. Matka v tomto smere poukazuje na protirečivé tvrdenia otca, ktorý na jednej strane uvádza, že matka konflikt neriešila, avšak na druhej

strane, ako aj v listinných dôkazoch, sám otec uvádza, že ho matka neustále kontaktovala v čase, keď mala podozrenie, že s maloletým nie čo je. Je pravda, že spočiatku matka všetky pochybenia otca neriešila, ale len z dôvodu, že sa mu snažila dôverovať. Maloletý sa s odstupom času matke zdôveril, pričom z jeho vyjadrenia vyplynulo, že v čase, ktorý trávil s otcom v jeho domácnosti, kde boli prítomní aj otcov brat a otec, t. j. strýko a starý otec maloletého, mu robili zle, opakovane mu nadávali, hádzali do neho špaky z cigariet, demotivovali ho do gymnázia, pozitívne rozprávali v jeho prítomnosti o drogách, otec ho často nechával so strýkom a starým otcom osamote, ktorí, ako aj jeho otec ho nechávali do rána, nakoľko boli často pod vplyvom alkoholu, nikto nedbal na to, kedy pôjde maloletý spať, strýko ho dokonca raz dusil, či už hračkou, ktorú mu dal do úst alebo paplónom. O týchto skutočnostiach sa maloletý zdôveril na polícii, ako aj na úrade práce. Otec na upozornenia z matkinej strany často reagoval agresívne, vulgárne, resp. sa vysmieval, že je to jeho čas a on si môže robiť s maloletým, čo on uzná za vhodné a on môže dať maloletého komu chce, keď má byť s ním. Zo začiatku, keď sa maloletý vracal k matke s modrinami, matka sa snažila otcovi veriť, že chlapec sa náhodne udrel pri hraní, resp. spadol. Matka časom zbadala na maloleťom zmeny v správaní, pozorovala, že vzťah maloletého k otcovi sa mení, nastalo odmietanie stretávania maloletého s otcom, po víkendoch s otcom bol maloletý ako vymenený, jeho nálada bola smutná a časom sa u neho začalo prejavovať trhanie kože na bruškách prstov, čo zrejme pramenilo z napätia a nervozity so stretnutí s otcom. Po stretnutiach ostával maloletý utiahnutý, háklivý na dotyk alebo objatie, nastali časté bolesti brucha a s tým súvisiace zhoršovanie správania v škole. Tvrdenia otca považuje matka za špekulatívne a nelogické. Na rozšírení styku s maloletým otec nebol dohodnutý, čo vyplýva aj z výsledkov psychologických sedení za obdobie 3/2019 - 9/2019, podľa ktorých maloletý prežíval zvýšenú intrapsychickú tenziu vo vzťahu k otcovi. Tiež podľa znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej, maloletý otca nepokladá za člena rodiny, prakticky medzi nimi nie je vypestovaný žiaden vzťah. Bol to práve otec, ktorý vzťah s maloletým pokazil svojou ľahostajnosťou a prístupom. Aj keby mal byť predložený znalecký posudok považovaný za listinný dôkaz, tak z neho vyplýva, že tvrdenia maloletého sa zakladajú na pravde a súd musí na tento znalecký posudok prihliadať. Otec by mal dať maloleťému dostatok času, aby sa vedel zotaviť z tejto situácie a nie situáciu naďalej hrotiť. Zo založeného čestného prehlásenia aktuálneho trénera maloletého vyplývajú dôvody, pre ktoré bol otec vyzvaný opustiť zápas a takisto skutočnosť, že ho o to požiadal sám tréner a nie matka alebo jej rodina. Brat otca bol súdne trestaný aj za násilnú trestnú činnosť rovnako ako otec, a teda matka nepovažuje za vhodné, aby maloletý trávil čas s bratom otca, ktorého vplyv na maloletého nie je vhodný. Ďalej matka zopakovala neprijemné skúsenosti maloletého s psychologičkami na úrade práce a skutočnosť, že maloleťému v styku s otcom nebráni. Maloletý sám otcovi uviedol, že k nemu ísť nechce, načo otec aj tak po neho prišiel a ne jedenkrát sa mu vyhrážal, že zavolá políciu, ak k nemu nepôjde. Otec nepredkladá žiaden dôkaz o tom, že by matka s maloletým manipulovala, naopak sa maloletého snaží motivovať k vzdelávaniu, na rozdiel od otca. Matka zdôraznila, že prvoradá je vždy záujem maloletého dieťaťa, preto by si mal súd opatriť spoľahlivý podklad vykonaním a zhodnotením všetkých vhodných dôkazov na všestranné objasnenie skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov, nakoľko osoby rodičov i prostredie v ktorom žijú, sú pre rozhodovanie o výchove mal. detí významné. Preto matka navrhla výsluch maloletého v záujme ochrany jeho najlepšieho záujmu. Za daného stavu sa totiž javí, že vzťah otca s maloletým je výrazne narušený, pocity strachu, ktoré verbalizuje sa javia byť autentické, strach maloletého pred správaním sa otca, vplýva na maloletého tak, že návštevy otca odmieta. Odmietanie otca maloletým a jeho negatívny postoj nie je len predstieraným stavom vyvolaným pôsobením matky. Matka sa ďalej vyjadrila k otcovi predloženej sms komunikácii a uviedla, že jej vždy záležalo, aby sa maloletý s otcom stretával, avšak styk s otcom na maloletého skutočne negatívne vplýva. Stále prebieha trestné konanie v štádiu prípravného konania a na základe vydaného neodkladného opatrenia by mohlo prísť k mareniu vyšetrovania, resp. ovplyvňovaniu poškodenej osoby, či k zhoršeniu duševného zdravia maloletého. Pred záujmom maloletého dieťaťa na budovaní vzťahu s rodičom jednoznačne prevyšuje záujem dieťaťa na zachovaní bezpečnosti a zdravia. Súd by mal maloletého chrániť pre negatívnymi zážitkami, ktoré maloletý preukázateľne pri styku s otcom má. S poukazom na výsledky znaleckého dokazovania je vysoký predpoklad, že v konaní bude preukázané, že maloleťému bolo ubližované. Autoritatívne nútenie maloletého k stretnutiu s otcom, by bolo v rozpore s jeho najlepším záujmom.

11. Otec k vyjadreniu matky podal písomné vyjadrenie. Uviedol, že hoci sa matka odvoláva na znalecký posudok PhDr. Zuzany Bielikovej vypracovaný v trestnom konaní, do dnešného dňa nebol vo veci starostlivosti súdu o maloletého vykonaný znalecký posudok, ani ustanovený znalec. Tvrdenia matky otec považuje za účelové a nezakladajúce sa na pravde. Na základe neodkladného opatrenia sú rodičia maloletého povinní podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v združení TENENET, o.

z. , pričom otec stretnutie v TENENET, o. z. absolvoval 1 krát. Stretnutia otca so synom v združení TENENET sa toho času minuli účinkom, nakoľko stretnutie neprebehlo ani raz. Otec mal snahu podrobiť sa tomuto poradenstvu, a preto navštívil združenie aspoň sám. Aktuálne združenie TENENET ukončilo s rodičmi maloletého spoluprácu, nakoľko uplynula lehota uložená neodkladným opatrením. Matka stretnutie rovnako absolvovala len 1 krát. Ak by bola matka ochotná spolupracovať s TENENETOM, otec je realizácii stretnutí v TENENET naklonený. Otec aktuálne nie je so synom v kontakte. Telefonuje mu, posieľa mu správy, avšak bezúčelne. Otec chcel ísť pozrieť maloletého aj do školy, avšak vzhľadom na prebiehajúce konanie na súde od toho upustil. Preto otec žiada, aby si súd vyžiadal, informácie o konaní v trestnej veci.

12. Ďalšie písomné vyjadrenia účastníci v odvolacom konaní nepodali.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky proti výroku I. neodkladného opatrenia, ktorým bol nariadený nad výchovou maloletého dohľad, je nevyhnuté ako neprípustné odmietnuť (§ 386 písm. c/ CSP) a pokiaľ ide o odvolanie matky proti výroku II. neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletému uložená povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, je toto odvolanie matky dôvodné a preto bolo potrebné vo výroku II. napadnuté uznesenie zmeniť podľa § 388 CSP tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa zamietá.

14. Z preskúmaného uznesenia z jeho výroku I., v ktorej časti uznesenie bolo rovnako napadnuté odvolaním matky, vyplýva, že súd obmedzil trvanie tohto neodkladného opatrenia na tri mesiace počnúc doručením tohto uznesenia. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné uznesenie bolo doručené právnej zástupkyňi otca dňa 12.12.2019, právnej zástupkyňi matky dňa 16.12.2019 a procesnému opatrovníkovi dňa 12.12.2019. Z toho vyplýva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu o podanom odvolaní matky proti výroku I. napadnutého uznesenia už uplynul čas, na ktorý bolo toto neodkladné opatrenie nariadené, a teda výrok I. napadnutého uznesenia v zmysle § 333 CSP súc viazaný na objektívnu právnu skutočnosť, ktorou bolo uplynutie času, zanikol bez ďalšieho ex lege - zo zákona. Predmetný výrok I. uznesenia, tak stratil účinnosť ku dňu 16.3.2020, teda v čase rozhodovania odvolacieho súdu už výrok I. napadnutého uznesenia neexistoval. Vzhľadom na danú situáciu možno potom uzavrieť, že odvolanie matky voči výroku I. uznesenia v čase rozhodovania odvolacieho súdu smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému už odvolanie nie je prípustné, keďže uplynutím súdom stanoveného času výrok I. zanikol. Odvolací súd preto s analogickým použitím ust. § 386 písm. c) CSP pri zohľadnení zásady rýchlosti a hospodárnosti v čl. 12 CMP odvolanie matky proti výroku I. napadnutého uznesenia odmietol.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, potom vzhľadom na odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní a vyjadrenia otca a procesného opatrovníka, zostalo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne pokiaľ mal za dôvodné neodkladným opatrením uložiť maloletému Y. a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa, naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove a prehĺbenia vzťahových väzieb maloletého s otcom, v rozsahu 12 hodín, po dobu 3 mesiacov, v občianskom združení TENET, o. z. Odvolací súd len podotýka, že v tejto časti napadnuté neodkladné opatrenie nezaniklo, nakoľko jeho účinnosť bola súdom viazaná na nadobudnutie právoplatnosti uznesenia, pričom napadnuté uznesenie v tejto časti ešte právoplatné nie je, keď bolo napadnuté odvolaním matky.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

18. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

19. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

20. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

21. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

22. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

23. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

24. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

25. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

26. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných

prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

28. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

29. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

30. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia, i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

31. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa), na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na

riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začateľných aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka (tu 30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

32. Z dosiaľ osvedčeného ako to vyplýva z obsahu spisu, sa otec návrhom vo veci samej domáha rozšírenia styku s maloletým Y., s ktorým návrhom však matka nesúhlasí, nakoľko sa podľa nej maloletý s otcom stretávať nechce, pričom súd prvej inštancie v predmetnej veci mieni nariadiť znalecké dokazovanie (uznesenie na pojednávaní dňa 8.10.2019). Ďalej je z obsahu spisu zrejmé, ako aj z vyjadrení rodičov podaných v priebehu odvolacieho konania (viď. ods. 5, 8., 9, 10, 11), že ich názory na výchovu maloletého sú rozdielne, ich vyjadrenia sú zásadne protichodné a navzájom sa vylučujú. Vzhľadom na to, že stretávanie sa otca s maloletým neprebiehalo riadne, podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby bola rodičom a maloletému uložená povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu a psychoterapii v trvaní 6 mesiacov v občianskom združení TENENET, o. z. s tým, že procesný opatrovník mal každé dva mesiace predkladať súdu priebežné správy z tohto poradenstva a po jeho skončení podať záverečnú správu. Otec dôvodil tým, že styk otca s maloletým sa od 4/2019 vôbec nerealizuje, pričom matka odmieta s otcom spolupracovať, teda hrozí nenávratné od cudzenia sa syna s otcom. Súd prvej inštancie návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel výrokom II. napadnutého uznesenia, keď z dosiaľ osvedčených skutočností dospel k záveru, že rodičia maloletého spolu nedokážu konštruktívne komunikovať, pričom je v záujme maloletého, aby bol vychovávaný oboma rodičmi, teda aby sa vytvárali a prehľbovali jeho vzťahové väzby s otcom, preto je dôvodné do vykonania znaleckého dokazovania takýmto spôsobom ustáliť vzťahy v rodine. Podľa súdu je nežiaduce, ak maloletý odmieta mať akýkoľvek kontakt s otcom, pretože maloletý má právo na oboch rodičov a obaja rodičia majú participovať na jeho výchove. Matka v odvolaní namieta najmä tým, že nariadenie stretávania sa maloletého s otcom, môže nepriaznivo ovplyvniť jeho fyzický a psychický stav.

33. Ďalej je z obsahu spisu zrejmé, že pod ČVS: ORP-899/1-VYS-TT-2019 bolo vedené trestné stíhanie vo veci týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v ktorej trestnej veci bol vypracovaný znalecký posudok č. 60/2019 znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej, odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, ktorá dospela v tomto posudku k záveru, že výpovede maloletého v trestnom konaní možno považovať z psychologického hľadiska za vierohodné, pričom vzťah maloletého je poznačený averziou, maloletý otca nepokladá za člena rodiny, prakticky medzi nimi nie je vypestovaný žiaden vzťah, vníma ho mimo rodiny s kritickými postojmi odporu a strachu z neho. K strýkovi nemá maloletý vzťah, prechováva voči nemu negatívne postoje so známkami strachu z neho. Znalkyňa však v štruktúre osobnosti ani v prežívaní maloletého nezistila príznaky syndrómu týraného ani zanedbávaného dieťaťa. Správanie strýka a otca voči nemu maloletý neprežíval ako ťažké príkorie, ale ako obťažujúce, nedokázal ho spracovať. Znalkyňa uviedla, že maloletý je t. č. vo veku, kedy už dokáže rozoznať vierohodnosť, resp. nevhodnosť určitých foriem sociálneho správania a pokúša sa voči správaniu, ktoré mu spôsobuje diskomfort brániť.

34. Podľa uznesenia RO PZ v Trnave ČVS: ORP-899/1-VYS-TT-2019 zo dňa 13.12.2019 bolo trestné stíhanie vo veci týranie blízkej a zverenej osoby zastavené, lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

35. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade nebolo osvedčené splnenie podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to existencie potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov tohto konania daným spôsobom. Neodkladným opatrením súd prvej inštancie uložil rodičom v podstate výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, teda podrobiť sa psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia komunikácie rodičov, ich vzájomnej akceptácie a prehĺbenia vzťahovej väzby medzi maloletým a otcom. V danom prípade sú však závery znaleckého posudku podaného v trestnej veci ohľadom maloletého tak závažné, že v tomto štádiu konania sa nariadenie povinného psychologického poradenstva, bez ďalšieho odborného vyjadrenia príslušného znalca, javí ako predčasné, necitlivé a dokonca ohrozujúce osobnosť maloletého. Zo znaleckého posudku v trestnom konaní vyplýva, že aktuálne postoje maloletého k jeho otcovi sú presiaknuté strachom. Maloletý prežíva k otcovi averziu a nechce sa s ním stretávať. Znalkyňa tiež dospela k záveru, že maloletý otca nepovažuje za člena rodiny a nemá k nemu vzťah. Je preto potrebné, aby znalec ustanovený v tomto konaní ustálil, či vôbec za súčasnej situácie je aktuálne vhodné maloletého k stretávaniu sa s otcom nútiť, resp. akým najvhodnejším postupom a spôsobom postupne s maloletým a jeho rodičmi pracovať na obnovení dôvery maloletého k jeho otcovi a obnovení citových väzieb, ktoré podľa znalkyne aktuálne už nie sú žiadne. Za súčasnej situácie súd nemohol mať za osvedčené, že výchovné opatrenie, ktoré nariadil, že v záujme psychického zdravia a vývinu maloletého. Odvolací súd nespochybňuje, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo vychovávané oboma rodičmi, teda aj v záujme maloletého Y. je, aby otec participoval na jeho výchove, aby sa medzi nimi budoval vzťah, avšak inštitút neodkladného opatrenia nie je v tomto prípade na mieste.

36. Či je v danom prípade potrebné nariadiť výchovné opatrenie rodičom a maloletému, vyžaduje v tomto konkrétnom prípade vykonať náležité dokazovanie, aby necitlivým bezodkladným zásahom vo forme nariadeného neodkladného opatrenia, neboli na osobnosti maloletého spôsobené nezvratné škody. Až ak bude mať súd k dispozícii dostatočné podklady, že je dôvodné nariadiť v danej veci výchovné opatrenie, a to na základe spoľahlivých výsledkov vykonaného dokazovania, ktorým je súd povinný zistiť skutočný stav vecí, môže súd rozhodnúť o tom, aká forma postupného obnovenia vzťahu maloletého k otcovi je najpriateľnejšia. Za tejto situácie, kedy maloletý k otcovi nemá žiaden vzťah, prežíva k nemu strach a averziu, potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi otcom a maloletým nie je daná. Je potrebné postupne a citlivo pracovať na obnovení vzťahu maloletého k jeho otcovi, za tým účelom je však potrebné vykonať práve nariadené znalecké dokazovanie, kde znalec vzhľadom na posúdenie pomerov v rodine môže odporučiť, akou formou sa tak má stať.

37. Rovnako pokiaľ ide o uloženie povinnosti rodičom aby sa podrobili psychologickému poradenstvu za účelom zlepšenia komunikácie je predčasné. Vyjadrenia rodičov v predmetnej veci sú zásadne protichodné, preto je potrebné dokazovaním vo veci ustáliť, či skutočne bol maloletý v domácnosti otca vystavený negatívnym situáciám, prípadne či matka maloletého manipuluje proti otcovi. Nie je však dôvodný zásah neodkladným opatrením, ale vyžaduje sa vykonanie dokazovania a prípadne rozhodnutím vo veci samej, ak súd dospeje k záveru, že je to dôvodné, môže uložiť rodičom potrebné výchovné opatrenie. Aktuálne je v záujme účastníkov konania, čo najskoršie nariadenie znaleckého dokazovania v predmetnej veci, ktoré poskytne okrem iného odpoveď aj na otázky, kto z rodičov má na maloletého negatívny vplyv a akým spôsobom pracovať na obnovení vzťahu maloletého k otcovi, prípade ako má otec korigovať svoje správanie, aby si maloletého opäť získal.

38. Odvolací súd dodáva, že rozvíjanie väzieb medzi dieťaťom a rodičom je nevyhnutné pre jeho plnohodnotný vývoj. Rodičia by mali byť po rozchode schopní v záujme spoločného maloletého dieťaťa vzájomného kultivovaného správania sa, ktoré je základným predpokladom zdravej výchovy maloletého dieťaťa a ktorým dieťa získava aj pozitívny vzor pre riešenie konfliktných situácií v budúcnosti. Rodičia by mali byť schopní v záujme spoločného dieťaťa spolupracovať a rozhodovú situáciu by nemali zneužívať na zničenie vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi, či dieťa využívať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča. Každý rodič má právo počas doby, kedy má maloleté dieťa vo svojej starostlivosti, na toto dieťa výchovne pôsobiť, ale musí si byť vedomý aj následkov svojho výchovného pôsobenia.

39. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. v časti uloženia povinnosti maloletému a rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu s použitím ust. § 388 CSP zmenil tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko nie je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania takýmto spôsobom.

40. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej, rozhodne o nároku na náhradu a o výške trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia, včítane trov tohto odvolacieho konania, zmysle ust. § 58 CMP, súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa predmetné konanie bude končiť, a to v rozhodnutí podľa § 334 alebo § 337 ods. 3 CSP, prípadne v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej.

41. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).